

Wandelen door park Zypendaal en Sonsbeek

Welkom bij de wandelroute door de parken Zypendaal en Sonsbeek, eigendom van de gemeente Arnhem. De route start bij huis Zypendaal, is circa 5 km lang en geschikt voor rolstoelgebruikers.

Huis Zypendaal

Zypendaal is een in oude stijl ingerichte buitenplaats uit 1762. Het huis is eigendom van Geldersch Landschap en Gelderse Kasteelen. De benedenverdieping is ingericht voor publiek. Door de kostbare meubilering en vele herinneringen aan de voormalige bewoners uit het geslacht Brantsen, heeft het huis een zeer intieme uitstraling. Wilt u een kijkje nemen in het huis, dan kunt u deelnemen aan een rondleiding.

Oranjerie en koetshuis

Wanneer u met uw rug naar huis Zypendaal staat, ziet u links de oranjerie en rechts het koetshuis. De oranjerie is het gebouw waar vroeger de sub-tropische planten werden neergezet tijdens de winterperiode. In het koetshuis werden de koets en de paarden gestald.

Landschapsstijl

U gaat linksaf het brede hoofdpad op en loopt rechtdoor. In dit park vindt u vele facetten van de landschapsstijl. De 19de-eeuwse landschapsstijl is de tegenhanger van de strakke indeling van tuin en park uit de 17de en 18de eeuw. De groepjes rododendrons langs de kronkelende paden en de glooiende grasvelden, omzoomd door hoge bomen, geven een speels effect: u kunt niet zien of een pad doorloopt of eindigt.

Sprengkop

U vervolgt het hoofdpad. Na circa 100m staat aan uw linkerzijde een grote rododendron. Enkele meters verder ziet u een gegraven bron, ook wel spreng genoemd. Het grondwater sijpelt naar deze lage plek toe en komt hier omhoog. Arnhemmers noemden dit "siepelen". Hier komt de naam Zypendaal vandaan.

Park Sonsbeek

U volgt het hoofdpad verder. Aan het einde van dit pad volgt u bij de V-splitsing het linkerp pad tot aan de Parkweg. Hier oversteken. U loopt nu park Sonsbeek in.

Waterval

Bij de kruising in park Sonsbeek loopt u rechtdoor. U volgt daarna het pad naar rechts, de grote vijver blijft aan uw linkerzijde. Een eindje verderop passeert u een waterval. In de parken Zypendaal en Sonsbeek hebben vroeger watermolens gestaan. De molen die hier stond, werd gebruikt als oliemolen en is omstreeks 1821 gesloopt voor de aanleg van de grote waterval met grot.

Wandelen door park Zypendaal en Sonsbeek

Bezoekerscentrum Sonsbeek en Nederlands Watermuseum

Even verderop slaat u ter hoogte van het bruggetje rechtsaf. Daarna het eerste pad links. Bij de vijver (met fontein) rechtdoor, het water aan uw linkerhand. Als u een bezoek wilt brengen aan Bezoekerscentrum Sonsbeek of het Nederlands Watermuseum, loopt u ter hoogte van het bruggetje rechtdoor (grindpad). Wilt u de wandelroute verder volgen dan gaat u linksaf het bruggetje over. Daarna het eerste pad links.

Steile tuin

Na ca. 50 meter ziet u aan uw rechterzijde de Steile Tuin. Deze tuin is in 1999 aangelegd en is een eigentijdse variatie op de Engelse landschapsstijl. De Steile Tuin heeft een enorm hoogteverschil, vandaar ook de naam. Het geheel lijkt op Javaanse of Filipijnse rijstvelden.

Brasserie De Boerderij

U vervolgt het pad en houdt bij het zwanenbruggetje rechts aan. Op de kruising verderop loopt u rechtdoor. Op de kruising bij de grote vijver loopt u eveneens rechtdoor. U volgt het pad en houdt de vijver aan uw linkerhand. Onderweg steekt u een bruggetje over en houdt het pad links aan. U komt langs Brasserie De Boerderij, gevestigd in een monumentaal pand en met een Frans georiënteerde keuken.

Laagst gelegen deel park Zypendaal

U vervolgt het pad weer en neemt het eerste paadje naar rechts. U steekt hier de Parkweg weer over. Aan de overzijde van de weg volgt u het laag gelegen bospad naast de vijver *). Neem de eerste afslag links naar het gazon met ornament. Dit is het laagst gelegen deel van het park. De vijvers aan weerszijden van het ornament zijn gegraven. Ze zijn ondergronds met elkaar verbonden en hebben een verschil in waterhoogte.

*) Rolstoelgebruikers

Rolstoelgebruikers wordt geadviseerd om aan de overzijde van de Parkweg het fietspad naar links te volgen. U komt dan weer bij de plek uit waar u de eerste maal de Parkweg bent overgestoken. U neemt daar het pad naar rechts en rijdt weer richting huis Zypendaal.

Gouverneurshuisje

Wanneer u met uw gezicht richting het ornament staat, neemt u het pad aan de linkerkant. U loopt rechtdoor, de vijver aan de rechterhand. U komt bij een viersprong. Het huisje rechts op de heuvel was vroeger het gouverneurshuisje. De kinderen van de familie Brantsen kregen er les en konden er spelen.

Oorsprong Sint Jansbeek

U blijft het pad rechtdoor volgen en loopt voorbij de achterzijde van huis Zypendaal. Aan het einde van het pad ziet u aan de linkerkant weer een spreng. Hier is de oorsprong van de Sint Jansbeek. Deze beek stroomt, via de vijvers van de parken Zypendaal en Sonsbeek, naar de stad en gaat daar ondergronds om vervolgens via de stadsgracht opnieuw ondergronds in de Rijn uit te monden.

Einde wandeling

Aan het einde van het pad slaat u linksaf en loopt u tussen de twee weilanden door. U houdt het pad links aan, het kleine weiland ligt aan uw linkerkant. De wandeling eindigt op het voorplein van huis Zypendaal.

Huis Zypendaal

Openingstijden:
geopend in juli en augustus
rondleidingen zondag t/m vrijdag
om 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
en 16.00 uur.

Entree:

volwassenen € 4,50,
kinderen t/m 12 jaar € 2,75
Groepen (min 20 pers.):
volwassenen € 3,60,
kinderen t/m 12 jaar € 2,20

Bereikbaar:

Zypendaalseweg 44, Arnhem

Eigen vervoer:

A12 Utrecht - Oberhausen,
afslag Arnhem Centrum

Openbaar vervoer:

vanaf station Arnhem ca. 20 minuten
wandelen.

Geldersch Landschap

Geldersche Kasteelen

Postbus 7005
6801 HA Arnhem
tel. 026 - 355 25 55
fax. 026 - 445 20 80
www.mooigelderland.nl
info@mooigelderland.nl

Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen beheren natuurterreinen, kastelen en landgoederen. We willen de karakteristieke rijkdom van Gelderland behouden en beschermen zodat iedereen er nu en in de toekomst van kan genieten. De brede steun van begunstigers, vrijwilligers, bedrijven, fondsen, overheid en de Nationale Postcodeloterij maakt het mogelijk dat wij ons werk kunnen doen.